

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет культурології
Кафедра менеджменту культури та соціальних технологій

К В А Л І Ф І К А Ц І Й Н А Р О Б О Т А

на здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Освітньо-професійна програма

«Менеджмент культури та соціальний маркетинг»

на тему: «Соціальна адаптація та інтеграція молодих людей з обмеженими
можливостями здоров'я у суспільство»

Виконала: студентка бакалавратури

спеціальність 028

«Менеджмент соціокультурної діяльності» ПУТЯТІНА Аліса

Керівник: ст. викладач КОЛЕСНИК Людмила

Кваліфікаційна робота допущена до захисту

рішенням кафедри менеджменту культури та соціальних технологій

Протокол No ____ від « ____ » _____ 2022 р.

Завідувач кафедри _____ доц. ЦЕРКОВНИЙ Альберт

Харків 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ №1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	7
1.1. Статистичні дані щодо інвалідності в Україні та світі.....	7
1.2. Сутність та специфіка соціальної адаптації молодих людей з інвалідністю.....	8
1.3. Соціокультурна діяльність, як форма інтеграції молодих людей з інвалідністю у суспільство.....	10
РОЗДІЛ №2. АНАЛІТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	13
2.1. Український досвід розробки соціокультурних проєктів, направлених на інтеграцію молодих людей з інвалідністю у суспільство.....	13
2.2. Закордонний досвід розробки соціокультурних проєктів, направлених на інтеграцію молодих людей з інвалідністю у суспільство.....	14
РОЗДІЛ №3. ПРАКТИЧНИЙ ПРИКЛАД З РОЗРОБКИ ВЛАСНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОЄКТУ.....	18
3.1. SWOT-аналіз проєкту.....	18
3.2. Техніка прийняття рішень CATWOE.....	19
3.3. Аспекти проблеми.....	20
3.4. Дерево проблем.....	22
3.5. Дерево цілей.....	23
3.6. Мета, завдання та сфера реалізації проєкту.....	23
3.7. SMART-тест цілей проєкту.....	25
3.8. Характеристика проєкту.....	25

3.9. Цільова аудиторія.....	26
3.10. Унікальність проекту.....	28
3.11. Ризики проекту.....	29
3.12. Команда проекту.....	30
3.13. Матриця відповідальності.....	31
3.14. Спонсори проекту.....	32
3.15. План витрат і доходів проекту.....	33
3.16. План реалізації проекту.....	35
3.17. Рекламні матеріали.....	36
ВИСНОВКИ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТОК 1.....	47
ДОДАТОК 2.....	48
ДОДАТОК 3.....	49

ВСТУП

Сьогодні люди з інвалідністю належать до найнезахищенішої категорії населення. Наразі до перешкод для повної соціальної та економічної інтеграції інвалідів належать недоступність фізичного середовища та транспорту, відсутність допоміжних пристроїв та технологій, неадаптовані засоби зв'язку, прогалини у наданні послуг, а також дискримінаційні забобони та стереотипи у суспільстві.

Головною проблемою людей з обмеженими можливостями є порушення їхнього зв'язку з соціумом. Таких людей виокремлюють в окрему категорію та не дають розвиватися у нормальній, здоровій обстановці. Звуження кола їх спілкування послаблює соціальну адаптацію та інтеграцію, ускладнює можливість розкрити свої творчі здібності та побачити навколишній світ на власні очі.

Сьогодні, реалізація творчих можливостей фізично обмежених людей набуває особливої ваги. Такі можливості дозволять інвалідам відчувати себе рівноправними членами суспільства, підвищать їхній інтелектуальний і життєвий рівень та сприятливо позначаться на розвитку суспільної культури в цілому.

На мою думку, розвиток творчої інклюзії може стати потужним кроком для людей з обмеженими можливостями інтегруватися у суспільство, реалізувати свої художні здібності, відчувати себе потрібними та повірити у свої сили. Адже інклюзія – це не просто напрямок стратегії в освіті, а частина культури, процес реального включення до активного

суспільного життя країни. А мета соціальної інтеграції полягає в тому, щоб створити суспільство для всіх.

Отже, у сучасному світі люди з інвалідністю і досі стикаються з дискримінацією. Це означає, що вони є виключеними з суспільства та не можуть у повній мірі отримати доступ до основних програм розвитку та гуманітарної допомоги. Бар'єри, які призводять до стигматизації та дискримінації, позбавляють людей з інвалідністю їхньої гідності та потенціалу та є однією з найбільших перешкод для досягнення рівності можливостей та соціальної інтеграції, що актуалізує тему дипломної роботи.

Ступінь вивчення проблеми. Для дослідження я використала роботи таких дослідників: Андріїв В.М. «Забезпечення зайнятості та працевлаштування інвалідів у контексті європейської інтеграції України», Бондар Н. О. «Обґрунтування вибору критеріїв для оцінки ефективності соціального захисту інвалідів», Вострих О. Ю. «Як перетворити обмежені можливості на рівність та доступність», Зверєва І.Д., Іванова І.Б. «Концептуальні основи соціального захисту людей з функціональними обмеженнями», Казачкова Л.М. «Кіномистецтво як ефективний засіб виховання учнів», Комаров Н. М. «Інвалідність як соціальна проблема сучасного українського суспільства», Колупаєва А.А. «Інклюзивна освіта: реалії та перспективи», Лазор Л. І. «Теоретичні і практичні проблеми співвідношення трудового законодавства України з міжнародним», Любота В. В. «Інтегрований театр для молоді з розумовою відсталістю», Пасічніченко С. В. «Адміністративно-правове регулювання соціального захисту інвалідів» та ін.

Об'єктом дослідження є молоді люди з обмеженими можливостями.

Предметом – процес соціальної адаптації та інтеграції молодих людей з обмеженими можливостями здоров'я у суспільство.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є вивчення особливостей соціальної адаптації та інтеграції молодих людей з обмеженими можливостями здоров'я суспільство та розробка на основі цього власного соціокультурного проекту.

Для досягнення поставленої мети вирішуються такі завдання:

- проаналізувати статистичні дані щодо інвалідності в Україні та світі;
- визначити сутність та специфіку соціальної адаптації молодих людей з інвалідністю;
- визначити, які методи соціокультурної діяльності зможуть сприяти успішній інтеграції молодих людей з інвалідністю у суспільство;
- навести приклади розробки соціокультурних проектів в Україні та світі, направлених на інтеграцію молодих людей з інвалідністю у суспільство;
- розробити власний соціокультурний проект.

Методи дослідження.Методологічною основою дипломної роботи є принцип системності, який зумовлює вивчення явищ в їх розвитку та взаємозв'язку на основі комплексного аналізу джерел.

У процесі роботи використано аналітичний метод, котрий передбачає аналіз, тобто розкладення єдності на множинність, цілого – на частини, складного – на його компоненти з метою вивчення суттєвих ознак цих частин або компонентів. Таким чином, процес соціальної адаптації та інтеграції молодих людей з обмеженими можливостями було розділено на окремі, пов'язані між собою частини (розробка соціокультурних проектів у цій сфері в Україні та закордонний досвід) й аналізуються їх особливості.З метою уточнення змісту основних понять (соціальна адаптація, соціальна адаптація людей з інвалідністю, соціальна технологія), якими оперує робота використовується метод термінологічного аналізу.

Структура дипломної роботи зумовлена метою та завданнями дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків,

списку використаних джерел, який налічує 50 позицій; містить 41 сторінку тексту, 11 таблиць, 3 рисунки та 3 додатки (разом – 49 сторінок).

РОЗДІЛ №1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Статистичні дані щодо інвалідності в Україні та світі

За даними Державної служби статистики станом на 1 січня 2021 року в Україні налічується 2 мільйони 703 тисячі людей з інвалідністю, з них – 163,9 тисячі дітей. Це становить 6,1% загальної чисельності населення. [27] На жаль, кількість людей з обмеженими можливостями здоров'я у нашій країні щороку зростає. Особливо ситуація погіршилася у зв'язку з Війною. Важливим також є те, що майже 80% інвалідів в Україні – це люди працездатного віку. [49]

Згідно з оцінками експертів ВООЗ, зараз у світі одна з десяти осіб має одне або кілька функціональних порушень, які стають причиною інвалідності. Тим часом у Євросоюзі зазначають, що в Україні з обмеженими можливостями є чималі проблеми. Так, єврокомісар з прав людини Томас Хаммарберг неодноразово заявляв про те, що в Україні порушуються права інвалідів.

Інваліди в Україні досі стикаються з нехтуванням, забобонами та страхами, які протягом історії людства стримували соціальний розвиток цієї категорії членів суспільства та ізолювали їх від нього. Наразі, за визнанням самих людей з особливими фізичними потребами, ставлення до них і з боку громадян, і з боку держави помітно покращується. Хоча нагальних проблем залишається чимало. Головним чином це проявляється у відсутності спеціального обладнання, що дозволяє людям з обмеженими

можливостями пересуватися та вести повноцінний спосіб життя. Окрім цього, такі люди стикаються зі складностями при працевлаштуванні та з дискримінацією в освіті та навчанні, де створюють спеціалізовані заклади, в яких люди з інвалідністю не мають можливості навчатися у нормальній здоровій обстановці та почувають себе не такими як всі. [19]

1.2. Сутність та специфіка соціальної адаптації молодих людей з інвалідністю

Для того, щоб розглянути основи соціальної адаптації у суспільстві молодих людей з обмеженими можливостями здоров'я необхідно звернутися до низки понять.

Соціальна адаптація –це вид взаємодії особистості та соціального середовища, що полягає у пристосуванні людини до умов, продиктованих конкретним соціумом. [1]

Соціальна адаптація інвалідів – це комплекс заходів, що передбачають відновлення втрачених або раніше зруйнованих взаємин та соціальних зв'язків у результаті інвалідності.[26]

Соціальна технологія – це розробка методів та методик результативного та раціонального цілеспрямованого соціального впливу.[42]

Досягнення мети соціальної адаптації інвалідів ґрунтується на укоріненні у суспільній свідомості ідеї рівних можливостей та прав для інвалідів. Для цього необхідним є перехід від сирегованих видів допомоги (у вигляді спеціальних установ) до методів, що дозволять людям з інвалідністю бути у центрі життя.

Потужним чинником адаптаційного процесу є взаємини між здоровими людьми та особами з обмеженими можливостями здоров'я. Загалом у суспільстві ми часто можемо побачити неготовність багатьох

людей до ситуацій, у яких реалізуються можливості інвалідів нарівні зі здоровими людьми, до тісного контакту з інвалідами.[20]

Багато людей з обмеженими можливостями не мають навичок роботи з комп'ютерною технікою та програмами, що дозволяють користуватися віддаленим доступом до різних послуг та роботи, при цьому обмежена можливість здобуття освіти. Також ці групи інвалідів дуже часто ізольовані від спілкування, оскільки найчастіше через інвалідність та низький рівень доходу втратили активні соціальні зв'язки та взаємини з однолітками, у них проблеми зі створенням сім'ї, самореалізацією. У багатьох немає бажання займатися громадським життям, втрачений інтерес до життя.[6]

Основними технологіями, які застосовуються в установах сфери молодіжної політики, є соціальна реабілітація, соціальна адаптація, соціальне прогнозування та соціальна діагностика. Ці технології базові, але їх застосування недостатньо, оскільки необхідний індивідуальний підхід та сучасніші технології та методи адаптації молодих інвалідів.[13]

Результатом соціальної адаптації інваліда є поява почуття задоволеності життям, відносинами з близьким оточенням, зростання творчої активності, досягнення успіху у спілкуванні та спільній діяльності малої групи та середовищі життєдіяльності. Застосування технологій соціальної адаптації громадянина з обмеженими можливостями здоров'я дозволяє йому почуватися вільно у малій групі та приймати участь у різних видах діяльності. Це дозволяє інваліду збагачувати свій внутрішній світ за допомогою нових цінностей та соціальних норм, використовувати соціальний досвід при організації діяльності у малій групі.[1]

Вибір технології соціальної адаптації інваліда великою мірою залежить від його життєвої проблеми. Скажімо, внаслідок перенесеного захворювання вінне завжди має можливість бути членом малої групи, займатися професійною діяльністю, відвідувати театри, музеї, що

сприяють формуванню соціальних установок особистості та залучають інваліда до культурних традицій та цінностей суспільства. [6] Такі труднощі можуть бути подолані за допомогою комплексної роботи фахівців із соціальної роботи та психологів методами психологічної та ігрової корекції, спрямованими на інтеграцію людини з обмеженими можливостями здоров'я у суспільство.

Технологія соціальної адаптації інвалідів реалізується за допомогою таких форм, як гра, соціальний тренінг, екскурсія, бесіда. Гра як форма технології соціальної адаптації інваліда імітує реальне соціальне середовище, в якому інвалід може опинитися насправді. Окрім цього, процесі соціальної адаптації громадян з обмеженими можливостями здоров'я широко застосовують різні види ділових ігор: імітаційні ігри, «діловий театр» та ін.[14]

1.3. Соціокультурна діяльність, як форма інтеграції молодих людей з інвалідністю у суспільство

Культурні та розважальні заходи є дуже важливими для забезпечення інтеграції та повної участі людей з обмеженими можливостями у всіх спільнотах по всьому світу. Участь та включення людей з інвалідністю у культурне життя, відпочинок, дозвілля та спорт підтримуються статтею №30 Конвенції про права інвалідів. [21]

Коли люди з обмеженими можливостями можуть повною мірою брати участь у різних видах заходів, це може значно підвищити їх впевненість у собі, почуття приналежності та розширення можливостей, а також фізичний та психологічний стан. Інклюзивна освіта також приносить користь суспільству загалом завдяки унікальному виразумистецтва та культури людей з обмеженими можливостями, це може бути вуличний театр, танці на інвалідних візках, поезія, тощо. [39] Заходи в галузі мистецтва та культури для людей з обмеженими можливостями часто

не лише відображають історію пригнічення людей з інвалідністю, а й пропонують варіанти того, як суспільство може рухатися вперед.

Особливу увагу я хочу приділити поняттю соціокультурної реабілітації.

Соціокультурна реабілітація – це цілісний комплекс заходів, який має на меті допомогти інваліду досягти та підтримувати оптимальний ступінь участі у соціальних взаємозв'язках, реалізації культурних інтересів та запитів та найбільш повну інтеграцію у суспільство за рахунок розширення рамок його незалежності. [10]

Окрім власного, виключно практичного, художнього характеру такої діяльності, індивідуальна творчість інвалідів набуває особливої важливості, оскільки може допомогти поліпшити загальний стан людини. Одним із основних завдань соціально-активного життя людей з ОМЗ є надання кожному інваліду допуску до всіх доступних сфер життя суспільства, нарівні з нормальними здоровими людьми. [37]

Важлива роль соціокультурної реабілітації інвалідів належить терапії засобами мистецтва та культури, творчістю. Вона забезпечує системність та комплексність різних реабілітаційних заходів. [40] Функції, пов'язані з соціокультурною реабілітацією розподіляються між установами та організаціями освіти, охорони здоров'я, культури, спорту, засобами масової інформації, соціального забезпечення та іншими. Як одна з першорядних течій загальнодержавної політики в галузі культури, соціокультурна реабілітація інвалідів сприяє збереженню їхніх соціальних можливостей, міцності громадянського статусу та рішучості у своїх силах.

Гарною можливістю щодо організації цікавого різнопланового дозвілля, залежно від вікових особливостей, інтересів, фізичних здібностей та особистих переваг людини, має соціокультурна анімація. Анімація задовольняє потреби людини у насиченій різноманітній

діяльності, у спілкуванні та творчості, культурі та саморозвитку, орієнтовано на формування здорової багатогранної особистості. [9] Важливою тенденцією реабілітації інвалідів засобами дозвіллевої діяльності є сприяння самоствердження та саморозвитку індивіда, створення необхідних умов для розвитку творчих задатків та здібностей, надання підтримки, що сприяє протистояючому тенденціям відчуження інвалідів у сьогоdnішньому світі.

Творчість – це незамінна складова успішної самореалізації особистості, що дозволяє розкрити себе в сучасному суспільстві, у різноманітті повсякденного життя. Залучати людей з ОМЗ у творчу діяльність є необхідним явищем, і що раніше, то краще, адже вкладаючи себе у творчу діяльність, людина змінюється, удосконалюється. Зміни у соціальній орієнтації, нові бачення власної значущості у суспільстві в інваліда гарно реалізуються під час творчої діяльності, введеної у повсякденне життя. Творчість допомагає подолати депресію та пересилити хворобу, вселяє впевненість у свої сили та забезпечує задоволеність у власному стані та перебування в суспільстві. [18]

РОЗДІЛ II. АНАЛІТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1.Український досвід розробки соціокультурних проєктів, направлених на інтеграцію молодих людей з інвалідністю у суспільство

Провівши детальний аналіз, я визначила, що для практичної реалізації інвалідами права на освіту в Україні було створено освітні заклади різного рівня. Одна з таких установ – Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» у місті Київ.

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» є неприбутковим вищим навчальним закладом недержавної форми власності, який був створений у 1998 році. Університет «Україна» – це єдиний ВНЗ інтегрованого типу, відкритий для молоді неоднакового рівня підготовки, соціальних можливостей та стану здоров'я.[5]

Навчаючись в Університеті, молодь з фізичними та сенсорними вадами має можливість не лише здобути освіту та професію, а й позбавитися відчуття самотності, неповноцінності. Спілкуючись зі своїми однолітками, вона має шанс зайняти гідне місце у суспільстві нарівні з

усіма. Спільне навчання інвалідів і здорових людей дозволяє уникнути згодом психологічних травм і дає інвалідам більше шансів знайти своє місце в суспільстві, більш повно реалізувати себе.

Мета цього навчального закладу – розробити методіку та створити центр, в якому особи з обмеженими фізичними можливостями отримали б творчий поштовх до розвитку особистості, що сприяє розвитку та формуванню психологічно та професійно самодостатньої та впевненої в собі особистості, користуючись засобами освіти, що ґрунтуються на новітніх технологіях, активних та активізуючих методах навчання, здатних стимулювати динамічний саморозвиток людини. [5]

Колектив університетурозглядає свою діяльність як фактор своєрідної духовної реабілітації молоді, докладає зусиль для вирішення завдання творчої реабілітації студентів, формування та становлення осіб з обмеженими фізичними можливостями як творчої особи.

Шлях до цієї мети лежить через:

- Розуміння механізму творчого процесу;
- Подолання самотності;
- Відчуття рівності з навколишнім світом;
- Виховання соціального оптимізму в масштабах усього майбутнього життя.

Другим закладом, який привернув мою увагу став єдиний професійний театр, у якому активно приймають участь люди з інвалідністю в Україні – «Добробут та злагода».

Як зазначає художній керівник театру – Ірина Бернацька, у січні 1997 року група однодумців з обмеженими можливостями створила театр-студію у місті Києві. Місія створеного театру – довести суспільству, що люди з інвалідністю «не гірші за здорових людей» і теж можуть займатися кіномистецтвом та театральною творчістю. Протягом двадцяти років актори театру-студії змогли порадувати понад півмільйона глядачів.

Створювалися цікаві та незвичайні виступи для дітей та дорослих. Окрім цього, театр проводить спеціальні концертні програми.

За час існування театр отримав багато нагород та випустив дев'ять постановок: «Кошенята», «Невдячий тигр», «Винахідливий шакал», «МовнаХвеська», «Подорож до королівства трьох кольорів», «Лісова пригода», «Намісто із Здравоярії або план резидента Грипу», «Казкова карусель», «Наказ короля Толстопуза».

Театр немає державного фінансування. Усі спектаклі та концерти були організовані за рахунок благодійних фондів.

2.2. Закордонний досвід розробки соціокультурних проектів, направлених на інтеграцію молодих людей з інвалідністю у суспільство

Проаналізувавши декілька закордонних проектів, я знайшла два найбільш цікавих інклюзивних освітніх заклади, направлених на інтеграцію молоді з обмеженими можливостями у суспільство через творчу діяльність, а саме кіномистецтво. Я обрала цю сферу, тому що мій проект буде пов'язаний безпосередньо з нею. Варто зазначити, що досвід подібних проектів за кордоном наразі є набагато більшим, ніж в Україні.

Першим проектом, на який я звернула увагу стала розробка кінокомпанії «104 Films». «104 Films» – це провідна британська продюсерська компанія та постачальник послуг з навчання людей з обмеженими можливостями. Компанія була створена в 2004 році з метою здійснити тектонічний зсув у виставі людей з обмеженими можливостями як перед камерою, так і за нею.

Компанія допомагає вивести на екран визнані критиками фільми для міжнародної аудиторії, такі як «Безлади», номінований на премію «Оскар», «Я дихаю», який отримав премію BAFTA, «Записки про

сліпоту», номінований на найкращий британський фільм BAFTA, а також мультинагороди.

Фахівці у сфері кіно також реалізують схеми навчання, програми короткометражних фільмів та ініціативи для талантів з обмеженими можливостями та є стратегічними партнерами Британського інституту кіно та ScreenSkills. Крім цього вони також працюють з іншими організаціями, такими як BAFTA та DCMS, щоб підтримати їхню роботу в галузі інвалідності та кіно.

Нещодавно компанія запропонувала «Крок до першого повнометражного кіно» у Лондоні, Велика Британія – цільову ініціативу з різноманітності, що підтримує постійний професійний розвиток режисерів-початківців і продюсерів з обмеженими можливостями.

Компанія запропонувала творцям-початківцям повнометражних фільмів мережеву взаємодію, розробку проектів та творчу підтримку, щоб вони змогли зрушити з мертвої точки та відзняти свої перші повнометражні фільми. Ця програма призначена для прискорення кар'єри та забезпечення життєво важливого кроку для кінорежисерів з обмеженими можливостями у майбутньому. Це навчання проводиться за підтримки компанії «ScreenSkills» із використанням коштів Національної лотереї, що присуджуються BFI у рамках програми «FutureFilmSkills». Це безкоштовний курс, але конкуренція є жорсткою, адже кількість місць обмежена.

Використовуючи власні проекти як тематичні дослідження, учасники у результаті отримують всебічний огляд того, чого очікувати при створенні свого першого повнометражного фільму. Фахівці очікують, що учасники зроблять важливі кроки для просування своєї кар'єри. Попередні курси включали заняття з BFI, Film4, Netflix, Kodak та Panavision.

Другим потужним проектом серед закордонного досвіду стала Академія акторської майстерності «Realwheels» у Ванкувері, Канада. Це

унікальна програма професійного навчання, спеціально призначена для всіх, хто ідентифікує себе зі спільнотою людей з обмеженими можливостями.

Місія «Realwheels» полягає в тому, щоб створювати та ставити спектаклі, які поглиблюють розуміння досвіду людей з інвалідністю. Вони розповідають історії, в яких інвалідність сама по собі не є центром конфлікту, а скоріше формує ландшафт, на якому обговорюються на сцені універсальні проблеми. Компанія забезпечує повне включення та інтеграцію інвалідів як на канадських сценах, так і за їх межами, а також розповідає про безбар'єрний різноманітний світ виконавських мистецтв, що відбиває реальний світ і його людей.

Академія акторської майстерності «Realwheels» надає всім бажаючим доступ до професійного навчання акторів. Фахівці вірять, що виконавські здібності кожної людини численні, різноманітні та творчо багаті. Їх нова програма є авангардною: разом з учасниками академія хоче створити безбар'єрний, різноманітний світ виконавського мистецтва, в якому справжні люди будуть у центрі уваги.

Ця абсолютно безкоштовна програма відображає потреби учасників, здібності та діапазон досвіду. Кожен у результаті придбає творчі, технічні навички та навички навчання протягом усього життя, які сприятимуть професійному та особистісному зростанню. Незалежно від того, чи людина є новачком або робить наступний крок у прагненні до професійної кар'єри, ця програма є універсальною та підходить для всіх.

РОЗДІЛІІІ. ПРАКТИЧНИЙ ПРИКЛАД З РОЗРОБКИ ВЛАСНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОЕКТУ

3.1. SWOT-аналіз проекту

SWOT-аналіз – це ефективний і водночас простий маркетинговий інструмент з метою оцінки позицій компанії над ринком, конкурентоспроможності, стратегічного планування.

За допомогою цього аналізу, я зможу ретельно вивчити ринок та розробити стратегію щодо ефективної боротьби з конкурентами шляхом пропозиції аудиторії найцікавіших програм. Отже, розглянемо сильні, слабкі сторони мого проекту та його можливості і загрози. Все це представлено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1
SWOT-аналіз

S – strengths – сильні сторони	Зручне місцезрештування;
--------------------------------	--------------------------

	Команда професіоналів; Гідний рівень обслуговування; Інноваційний підхід до навчання; Великий досвід роботи у соціокультурній сфері; Напрацьована база зацікавлених клієнтів; Міжнародна підтримка; Вигідні партнери.
W – weaknesses – слабкі сторони	Невеликий асортимент послуг; Обмеженість в ресурсах.
O – opportunities – можливості	Збільшення доходів населення (за таких умов можна збільшити ціни на послуги); Розвиток технологій (за таких умов можуть з'явитися нові платформи для залучення клієнтів); Можливість виходу на нові ринки (за таких умов можна буде відкрити ще декілька шкіл у різних містах України); Можливість розширення асортименту послуг; Поява нових партнерів, спонсорів, інвесторів.
T – threats – загрози	Цінова конкуренція (прийде більший гравець, який встановить ціни нижче); Зростання числа конкурентів; Зміна законодавства та стандартів галузі; Збій в обладнанні (наприклад, втрата клієнтської бази); Форс-мажор (пожежа, паводки тощо).

3.2. Техніка прийняття рішень CATWOE

CATWOE – це список, який допомагає визначити проблему. За допомогою такої техніки, я зможу визначити проблемні галузі та цільові перспективи, а також оцінити вплив потенційного рішення на зацікавлені сторони. Все це представлено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Техніка прийняття рішень CATWOE

	Класичне визначення	Нове визначення	
--	---------------------	-----------------	--

C	Clients	Бенефіціари	<p>Люди з інвалідністю, їхні близькі, суспільство.</p> <p>Найбільшою мірою мійпроект допоможе людям з інвалідністю у м. Харкові. Наразі багато з них не має змоги для творчого та особистісного розвитку в суспільстві. Їх жаліють, а не навчають. Вони стикаються з дискримінацією, де їх розподіляють в окрему групу людей. Для людей з інвалідністю потрібно створити творчий простір, де вони зможуть бути собою, де їм буде комфортно, де вони матимуть змогу завести нових друзів та розвиватися у нормальній, здоровій обстановці.</p> <p>Окрім головних споживачів, проблема зачіпає близьких та друзів людей з інвалідністю. Вони прагнуть кращого життя для своєї близької людини, але не знають де і як можна їй допомогти. Вони чекають на появу одного з таких проєктів, де їхні рідні зможуть розкрити свій потенціал та адаптуватися в суспільстві. Вони готові підтримати таку ініціативу, яка у майбутньому призведе до змін або стане їх впевненим початком.</p>
A	Actors	Стейкхолдери	<p>Окрім головних споживачів, зацікавленими будуть лідери думок, громадські діячі, тематичні фонди, ЗМІ, органи влади, адже така ініціатива щодо даного питання приверне увагу, тим більше коли в Україні та за кордоном з кожним роком створюють все більше фондів та організацій допомоги людям з особливими потребами, їх підтримують по всьому світу і ця проблема буде актуальною ще на протязі довгого часу.</p>
T		Transformation Тип перетворення / зміни	<p>Викликає проблему саме процес створення таких творчих просторів, де або зовсім не має можливості для розвитку людей з інвалідністю або ж вона є, але людей з особливими потребами розподіляють в окрему групу, де вони не мають змогу комунікувати з іншими у нормальній, здоровій обстановці, тим самим обмежуючи їх права.</p>
W	World View	Загальний вплив проблеми на громаду / установу	<p>Мій проєкт задасть впевнений початок до подолання дискримінації та розподілу людей з інвалідністю в окрему категорію. Новий проєкт щодо цього питання буде мати гарний вплив на подальшу роботу в галузі, адже буде присутня потужна соціальна складова. Так як головним спонсором (кінокомпанія «Ступені»), який допоможе втілити ідею такого проєкту заснована на базі правозахисного центру та є достатньо відомою в Україні, таким</p>

			чином, можна буде охопити велику аудиторію та привернути увагу значної кількості людей. Починаючи з одного міста, можна вплинути та змінити думку багатьох в країні, а потім і в усьому світі.
O	Owner	Особи, які приймають рішення	Велике значення буде мати співпраця з органами влади, тематичними фондами та благодійними організаціями, громадськими діячами та лідерами думок, які також не байдужі до цього питання та зможуть надати потрібну допомогу.
E	Environmental constraints	Зовнішні фактори та обмеження	Наразі, за опитуванням, щодо людей з інвалідністю діють такі обмеження: <ul style="list-style-type: none"> • Обмеження щодо працевлаштування; • Обмеження щодо відвідування певних закладів; • Обмеження щодо забезпечення комфортних умов для навчання та розвитку на одному рівні з іншими громадянами; • Психологічний аспект, думка певної кількості людей про те, що люди з інвалідністю чимось гірші за інших.

3.3. Аспекти проблеми

За допомогою дослідження аспектів, я зможу розглянути питання у повному обсязі та сформулювати центральну проблему. Все це представлено у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Аспекти проблеми

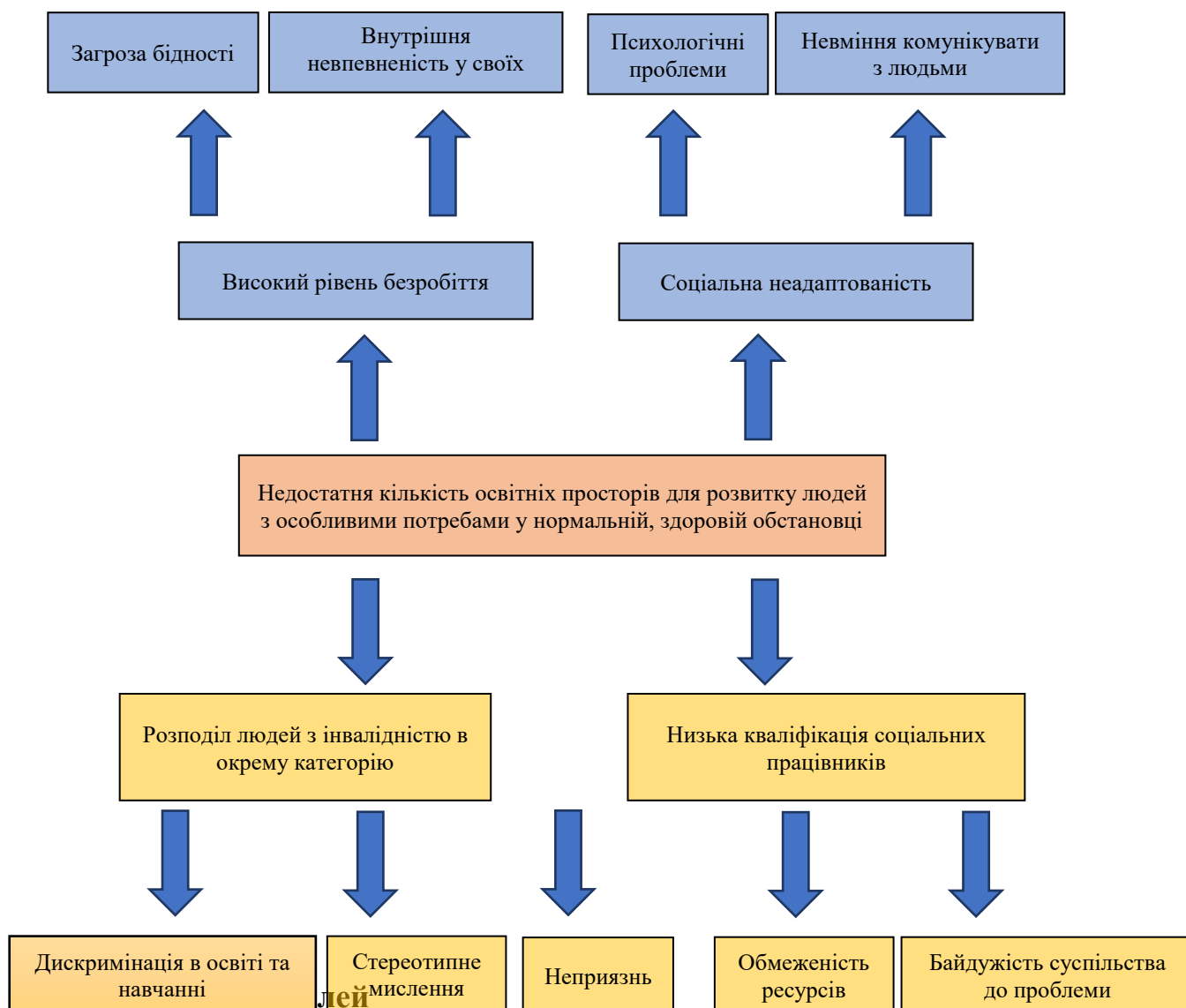
Сутність або зміст	Недостатня кількість освітніх просторів для розвитку людей з особливими потребами у нормальній, здоровій обстановці.
Географічна локалізація	Місто Харків, Україна.
Часова перспектива	Я розглядаю цю проблему та аналізую дані за останні 5 років. За статистикою з кожним роком кількість людей з інвалідністю та їхня неможливість щодо навчання у нормальній, здоровій обстановці тільки зростає, тому ця проблема буде актуальною ще довго.
Абсолютна і відносна величина	Якщо говорити про світ, 15 % населення світу – це люди з інвалідністю. Якщо говорити про Україну, станом на 01 січня 2021 року, в Україні 2,7 млн осіб мають інвалідність, у тому числі 222,3 тис. осіб з I групою інвалідності, 900,8 тис.

	<p>осіб з II групою інвалідності, 1416,0 тис. осіб з III групою інвалідності та 163,9 тис. дітей з інвалідністю.</p> <p>Сьогодні для людей з інвалідністю в Україні склалася досить складна ситуація сфері освіти на ринку праці. Наразі дискримінація саме за ознакою інвалідності займає одну з перших позицій. Все це представлено на рисунку 3.3.1.</p> <p>Статистика невтішна: серед 2 062 259 людей з інвалідністю працездатного віку, кількість непрацевлаштованих сягає 73,8%. Це означає, що більше двох мільйонів українських громадян мають перешкоди на шляху до працевлаштування, а отже і до забезпечення належного рівня життя. Тим часом, в Європі рівень зайнятості громадян з інвалідністю сягає майже 40%. Все це представлено на рисунку 3.3.2.</p> <p>Окрім цього, 76% опитуваних (люди з інвалідністю, переважно від 16 до 35 років) кажуть про те, що вони не мають можливості навчатися у комфортних для них умовах у нормальній, здоровій обстановці.</p>
Наслідки	<p>Якщо не вирішити дану проблему на людей з інвалідністю можуть очікувати такі наслідки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пряме чи непряме утискання прав; • Дискримінація в освіті та навчанні; • Обмеження щодо працевлаштування; • Загроза бідності; • Соціальна неадаптованість.
Спроби вирішити проблему	<p>Здійснений аналіз онлайн-опитування свідчить про доцільність та необхідність реабілітації молоді з інвалідністю поза межами спеціалізованих установ, зокрема в молодіжних інклюзивних центрах, адже це позитивно впливає на їх соціалізацію, розвиток комунікативних здібностей та розкриття власного потенціалу.</p> <p>Для того, щоб вирішити дану проблему, я пропоную створити єдиний освітній, творчий простір, який буде працювати як для звичайних людей, так і для людей з особливими потребами, які будуть мати можливість у нормальній, здоровій обстановці отримати професійний досвід та навчитися правилам ефективної комунікації.</p>

3.4. Дерево проблем

Дерево проблем – це ієрархічна структура, за допомогою якої, я зможу визначити як актуальні проблеми, так й першопричину їх появи, і навіть можливі шляхи вирішення проблемних ситуацій. Все це представлено на рисунку 3.1.

Рисунок 3.1 – Дерево проблем

3.5. Дерево цілей

Дерево цілей – це один із ефективних способів планування та управління задачами. Завдяки йому, я зможу наочно відобразити структурований план реалізації будь-якої складності, з урахуванням дедлайнів та ресурсів. Все це представлено на рисунку 3.2.

Рисунок 3.2 – Дерево цілей

3.6. Мета, завдання та сфера реалізації проекту

Проект: Школа акторської майстерності.

Метою мого проекту є створення єдиного освітнього, творчого простору, який допоможе молодому поколінню з обмеженими можливостями у майбутньому не тільки побудувати успішну кар'єру у сфері театру та кіно, а й сформувати в них такі навички та вміння, які могли б бути застосовні у повсякденному житті. Ми прагнемо об'єднати людей з інвалідністю, надати їм можливість навчатися у нормальній, здоровій обстановці, розвинути їхні творчі здібності та допомогти вийти на професійну сцену.

Сфера реалізації: Театр та кіно. Я обрала сферу кінематографу, тому що, по-перше, саме вона є ключем до освоєння ефективної комунікації. Після акторських курсів Ви навчитесь злагоджено працювати у команді та правильно подавати себе. На таких заняттях Ви працюєте і з технікою мови, і з тілом, і з психологічними затисками. Таким чином, робота йде з багатьма аспектами – мовленевими особливостями,

навичками роботи з простором тілом, розвитком гнучкості та рівноваги. Ви навчитесь виразно підносити себе, подолате сором'язливість та зможете заволодіти увагою аудиторії.

По-друге, сфера театру та кіно є ключем до розуміння своїх почуттів, емоцій та мотивів, а також допомагає розвинути креативність та фантазію. Ви навчитесь знаходити нестандартні рішення до будь-яких проблем, що дуже допомагає не лише в акторській грі, а й у житті. Крім того, креативність цінується у багатьох сферах і просто допомагає зробити роботу цікавішою.

Основні завдання проекту:

- ⇒ Відкрити школу акторської майстерності з максимально сприятливими умовами для емоційного розвитку людей з особливими потребами з урахуванням їх індивідуальних особливостей, розумових та фізичних здібностей у процесі творчої діяльності;
- ⇒ Розробити та впровадити 3-х місячну навчальну програму з використанням інноваційних технологій за участю людей з обмеженими можливостями;
- ⇒ Поліпшити життя людей з обмеженими можливостями, покращити їх емоційний стан, розвинути їхні комунікативні здібності та подарувати шанс на створення професійної кар'єри у сфері театру та кіно;
- ⇒ Організувати та провести заходи щодо формування гуманного ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями.

3.7. SMART-тест цілей проекту

SMART – це метод встановлення цілей. За допомогою нього я зможу сформулювати реалістичну та вимірну мету, а також визначити терміни та необхідні ресурси для її досягнення. Все це представлено у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

SMART-тест цілей проекту

Specific	Відкрити школу акторської майстерності у центрі м. Харкова до грудня 2023 року, не перевищуючи бюджет у 500 000 грн.
Measurable	Підвищити потенціал соціальної адаптації молоді з особливими потребами на 30%.
Achievable	Розробити унікальну послугу та впровадити її в реалізацію проекту.
Relevant	Залучитися підтримкою українських та міжнародних фондів, знайти інвесторів, партнерів.
Time Bound (timed)	Збільшити продажі курсу з акторської майстерності на 20% до 30 квітня 2024 року.

3.8. Характеристика проекту

Назва проекту: Школа акторської майстерності «Спалах».

Слоган: «Ми запалюємо нові таланти».

Повідомлення: Наша школа пропонує знайти і відкрити в собі саме творчу людину. А далі випустити її із замкненої клітки Ваших сумнівів, боязні та невпевненості в собі. З нами Ви проробите шлях віднемовляти до повногожиттєвих сил і вміньдорослого, щовпевненокрокує вперед. Ми допоможемо Вам:

- ⇒ Розкритисвійтворчийпотенціал;
- ⇒ Вирішитипсихологічніпроблеми;
- ⇒ Навчитися вести себе вільно перед публікою;
- ⇒ Вдосконалитиораторськіздібності;
- ⇒ Освоїти правила ефективноїкомунікації;
- ⇒ Кращерозумітисвоїемоції, почуття та мотиви;
- ⇒ Отримативеличезний багаж знань без «сухої» теорії;
- ⇒ Навчатися там, де використовуютьінноваційнийпідхід;
- ⇒ Навчатися у дружній, комфортнійатмосфері, де не принижують та не обмежують права інших;
- ⇒ Отримативажливіпоради та контактивідпрофесіоналів у галузі;
- ⇒ Побудуватиуспішнукар'єру у творчійсфері;
- ⇒ Втілитизаповітнумрію в життя.

3.9. Цільова аудиторія

Цільова аудиторія – це наші потенційні клієнти. Група людей, яким ми адресуємо свої товари та послуги. Її можна описати поведінковими та демографічними ознаками, такими як вік, стать, дохід, освіта чи місце проживання. Мій проект направлений на три цільових аудиторії:

- 1) Люди (від 18 до 35 років), з особливими потребами, які проявляють активний інтерес до сфери театру та кіно, хочуть мати можливість у нормальній, здоровій обстановці творчо розвиватися та комунікувати з іншими людьми.
- 2) Люди (від 18 до 35 років), які вимагають відношення до кіномистецтва; навчаються/працюють, розвиваються у цьому напрямі, беруть безпосередню участь у процесі створення кіно та прагнуть вдосконалити свої вміння;
- 3) Люди (від 18 до 35 років), які раніше не мали прямого відношення до кіномистецтва, але щиро люблять кіно, проявляють активний інтерес і бажають спробувати себе в цьому напрямі, подолати внутрішні страхи та невпевненість, навчитися вести себе вільно перед публікою.

Портрет споживача – це докладний опис характеристик і поведінкових факторів ідеального клієнта компанії. Портрет споживача представлено у таблиці 3.5.

Основна цільова група: люди з інвалідністю (наприклад, людина, яка страждає на хворобу тазостегнових суглобів).

- Імя клієнта: Кирило.
- Вік: 25 років.
- Сімейний стан: неодружений.
- Місцезнаходження: місто Харків, Україна.

- Чим займається: проявляє інтерес до акторської майстерності, але не має можливості розвиватися у цій сфері на одному рівні з іншими громадянами.
- Дохід: 6500 грн/місяць
- Освіта: середня.
- Які відвідує заходи: заходи, пов'язані зі сферою театру та кіно (театральні вистави, тематичні виставки, майстер-класи, тощо).

Таблиця 3.5

Портрет споживача

Думає, відчуває	<ul style="list-style-type: none"> • Хочє почувати себе як всі громадяни; • Хочє знайти друзів; • Прагне подолати внутрішню невпевненість; • Прагне до творчого розвитку.
Чує, бачить	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатня кількість можливостей розвитку у творчій сфері для людей з інвалідністю; • Стереотипне мислення та байдужість, зневажання суспільства.
Його радість	<ul style="list-style-type: none"> • Коли його не жаліють; • Коли його розуміють.
Його біль	<ul style="list-style-type: none"> • Розподіл людей з інвалідністю в окрему категорію; • Недостатня кількість творчих закладів, які працюють, у тому числі, для людей з інвалідністю;
Що для нього є досягненням	<ul style="list-style-type: none"> • Сім'я; • Друзі; • Внутрішня впевненість; • Успішна кар'єра у творчій сфері; • Подорожі.
Чого він потребує	<ul style="list-style-type: none"> • Більше можливостей для розвитку у творчій сфері; • Навчання на одному рівні з іншими

	громадянами; <ul style="list-style-type: none"> • Комунікація з людьми; • Розуміння; • Стати повноправним членом громади; • Подолання внутрішніх бар'єрів.
--	---

3.10. Унікальність проекту

Провівши детальний аналіз, я визначила, що найбільш конкурентними організаціями у місті Харкові для мого проекту є театр-студія «Лік», школа акторської майстерності «Актор-псих» та школа акторської майстерності «Человеки». Мій проект суттєво відрізняється від конкурентів та має такі особливості:

- ⇒ ми відкриті для людей з особливими потребами. Ми працюємо з усімаоднаково, не обмежуючи та не принижуючиїїсь права. Ми гарантуємокомфортніумови та дружню атмосферу.
- ⇒ ми застосовуємо інноваційні методи навчання. Ми будемо застосовувати технології «активного навчання», які забезпечують навчання саме на практиці, організацію командної діяльності та використання групи як механізму розвитку особистості. Також одним з основних методів стане імітаційний, яка включає: ігрові та дискусійні технології, соціальнопсихологічні тренінги, та ін. Окрімцьоговажливу роль буде відіграватидистанційненавчання, тобто, викладачібудутьпостійно на звязку у разібажанняучасниківобговорити ту чиншуцікаву для них тему.
- ⇒ ми даруємо потужний старт для творчої кар'єри. Кінцевим результатом проходження курсу для кожного з учасників стане не просто сертифікат, а готовий проект (короткометражнийфільм), створенийпрофесіоналами у сферікіно. Це стане першою готовою роботою, яку потімможна буде надсилати на професійні кастинги.

Тобто, кожен з учасників вже буде мати досвід, що є дуже цінним у цій сфері.

⇒ з учасниками буде працювати психолог. Вийти із зони комфорту, подолати свої внутрішні страхи та невпевненість допоможе професійний психолог та викладач курсу.

3.11. Ризики проекту

Ризик – це будь-яка подія чи дія, яка може перешкодити компанії досягти тактичних та стратегічних цілей. Основними ризиками щодо виконання мого проекту є:

1) Фінансові ризики:

⇒ неефективний розподіл фінансових ресурсів;

⇒ відмова щодо отримання гранту;

⇒ втрата інвесторів, партнерів, міжнародної підтримки.

2) Кадрові ризики:

⇒ управління персоналом;

⇒ міжособистісні конфлікти.

3) Технічні ризики:

⇒ проблеми з встановленням обладнання;

⇒ проблеми з транспортуванням обладнання.

4) Психологічні ризики (стосується учасників курсу):

⇒ емоційне вигорання;

⇒ бар'єр щодо подолання своїх страхів або невпевненості.

5) Політичні, законодавчі, економічні ризики на рівні країн;

6) Страховий ризик.

3.12. Команда проекту

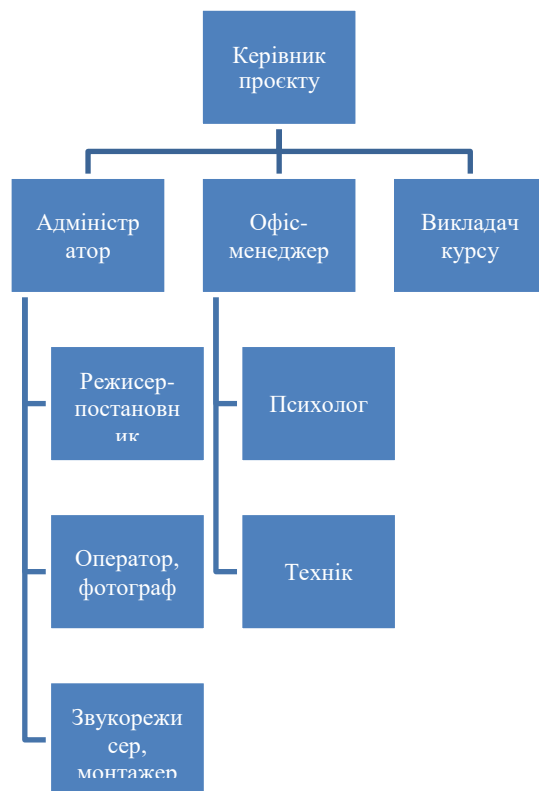
Персонал – це найважливіший ресурс будь-якої організації, оскільки лише за допомогою конкретних людей компанія реалізує свою діяльність. Організаційна структура проекту представлена на рисунку 3.3.

Отже, розглянемо основну команду мого проекту, яка складається з восьми співробітників:

- 1) Адміністратор. Досягнення: більше 5-ти років працювала у відомих корпораціях сфери кіномистецтва в Україні та за кордоном, вільно володіє англійською, німецькою та французькою мовами.
- 2) Офіс-менеджер. Досягнення: має досвід роботи з клієнтами більше 3-х років, має вищу освіту за спеціальністю «Менеджмент», вільно володіє англійською мовою.
- 3) Головний викладач з акторської майстерності. Досягнення: відомий український актор, який розпочав свою кар'єру в Харкові, шоумен, артист трупі «Велика різниця по-українськи».
- 4) Психолог. Досягнення: має вищу освіту за спеціальністю «Психологія», має досвід роботи з людьми з особливими потребами більше 5-ти років.
- 5) Оператор, фотограф. Досягнення: її кінопортфоліо налічує більше 50-ти робіт, серед яких є короткометражні, повнометражні художні та документальні фільми. Має більше ніж 50 нагород у різних категоріях.
- 6) Режисер-постановник. Досягнення: має досвід більше 30-ти років роботи на знімальному майданчику, є номінантом та переможцем більш ніж 200 кінопремій в Україні та за кордоном.
- 7) Звукорежисер, монтажер. Досягнення: має більше 50-ти власних кліпів та короткометражних художніх робіт, має всі необхідні навички та вміння щодо редагування відео та фотоматеріалів.

- 8) Технік. Досягнення: має необхідні навички та вміння щодо налаштування обладнання для проведення професійних кінозйомок, має досвід роботи більше 10-ти років.

Рисунок 3.3 – Організаційна структура проекту

3.13. Матриця відповідальності

Матриця RACI або матриця відповідальності – це інструмент управління відносинами у команді, це таблиця, за допомогою якої я зможу розподілити відповідальність, повноваження та ролі. Матриця RACI допомагає уникнути ситуацій, коли незрозуміло, хто якими завданнями займається та хто за що відповідає. Все це представлено у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Матриця відповідальності

Задачі	Керівник проекту	Адміністратор проекту	Офіс-менеджер	Знімальна група	Викладач курсу	Технік
Узгодження цілей проекту	Вв					
Визначення основних задач проекту	Вв	В				
Розробка концепції проекту.	П	Вв			К	
Планування бюджету	Вв	В				
Затвердження концепції проекту	Вв			К		
Встановлення технічного обладнання	Вв	В				П
Реєстрація учасників на курс, інформування щодо будь-яких питань.		В	Вв	К	К	
Проведення занять, майстер-класів		В	К	П	Вв	К
Зйомка кінопроектів для учасників та додаткових фото та відео матеріалів				Вв	В	П

3.14. Спонсори проекту

Спонсорство – це фінансова та інша допомога юридичної особи на користь благодійної діяльності. Спонсорство надає компанії можливість завоювати цільову аудиторію, зміцнити свій імідж та забезпечити хорошу рекламну підтримку.

Головними спонсорами мого проекту стане Кінокомпанія «Ступені» та Міжнародний правозахисний кінофестиваль «Ступені». Фільми компанії перемагали та були номіновані на більш ніж 200 міжнародних кінофестивалях. Основні цілі та завдання студії – створення незалежного та соціально важливого кіно, яке може змінити суспільство на краще, запропонувавши шляхи вирішення певної проблеми. Окрім цього, засновник компанії, Ігор Парфенов, є відомим українським правозахисником. Він організував понад 300 різних заходів на підтримку ухвалення актів про права людини, тварин та захисту навколишнього середовища в Україні.

Також спонсорами мого проекту стануть Міжнародний фонд «Відродження», Фонд соціального захисту інвалідів та Українська кіноакадемія.

3.15. План витрат та доходів проекту

Бюджет проекту – це план витрат, необхідних для його виконання, у вартісному вираженні. Складання бюджету проекту та використання бюджетування у компанії дозволяє планувати та контролювати ефективність використання ресурсів компанії, узгоджувати діяльність різних підрозділів усередині компанії, контролювати їх внесок у досягнення цілей та виконання завдань компанії. Бюджет необхідний для грамотного управління своїми фінансами.

За допомогою формування бюджету, я зможу спланувати, які у мене будуть доходи, скільки я витрачу, і найголовніше – скільки у мене залишиться для того, щоб створити накопичення та інвестиції, або зробити якісь великі покупки. Все це представлено у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Бюджет проекту

№	Стаття витрат	Очікуваний розмір підтримки, грн.	Власний внесок, грн.	Внесок третьої сторони, грн.	ЗАГАЛОМ ЗА СТАТТЕЮ, грн
I.	Заходи в рамках проекту	29 000 грн		29 000 грн	29 000 грн
1.1.	Майстер-клас від режисера Ігоря Парфенова «Як створити свій перший фільм». На майстер-класі учасники розроблять ідею свого першого авторського фільму. Познаються з повним обсягом вправ, що дозволяють отримати нові навички, необхідні для успішної роботи на знімальному майданчику.	4 000 грн		4 000 грн	4 000 грн
1.2	Майстер-клас з акторської майстерності «Без кордонів», направлений на освоєння правил ефективної комунікації від відомого українського актора, який розпочав свою кар'єру в Харкові, шоумена, артиста трупи шоу «Велика різниця по-українськи» В'ячеслава Гіндіна.	3 000 грн		3 000 грн	3 000 грн
1.3	Майстер-клас «Кінопроби» від запрошеного гостя, успішного українського кінопродюсера, а також громадського діяча, який більше 10-ти років допомагає людям з обмеженими можливостями у сфері освіти, Анатолія Левченка.	2 000 грн		2 000 грн	2 000 грн
1.11	Зйомка наприкінці курсу власного художнього короткометражного фільму для кожного з учасників проекту.	20 000 грн		20 000 грн	50 000 грн
II.	Обладнання та матеріали (техніка, меблі, поліграфія)	240 500 грн	35 500 грн	205 000 грн	240 500 грн
2.1	Фотоапарат, відеокамера та екшн-камера	100 000 грн		100 000 грн	100 000 грн
2.2	Штатив та система стабілізації	5 000 грн		5 000 грн	5 000 грн
2.3	Студійне та накамерне світло	20 000 грн		20 000 грн	20 000 грн
2.4	Звукове обладнання	15 000 грн		15 000 грн	15 000 грн
2.5	Проектор та екран	20 000 грн	10 000 грн	10 000 грн	20 000 грн

2.6	Закупівля меблів та облаштування зони відпочинку	60 000 грн	20 000 грн	40 000 грн	60 000 грн
2.7	Декорування студії та рекламні матеріали	20 000 грн	5 000 грн	15 000 грн	20 000 грн
2.8	Кінохлопушка	500 грн	500 грн		500 грн
III.	Транспортні витрати, добові	38 000 грн	38 000 грн		38 000 грн
3.1	Транспортування обладнання	5 000 грн	5 000 грн		5 000 грн
3.2	Встановлення обладнання	3 000 грн	3 000 грн		3 000 грн
3.3	Оренда приміщення на першому етапі	30 000 грн	30 000 грн		30 000 грн
IV.	Додаткові витрати Гонорари/оплата спеціалістів	183 000 грн	3 000 грн	180 000 грн	183 000 грн
4.1	Заробітна плата спеціалістам, запрошеним гостям (3 людини)	30 000 грн		30 000 грн	30 000 грн
4.2	Можливі форс-мажори	3 000 грн	3 000 грн		3 000 грн
V.	Адміністративні витрати (заробітна платня команді проекту, банківські витрати, податки тощо)				
5.1	Заробітна плата основної команди	150 000 грн		150 000 грн	150 000 грн
	ЗАГАЛОМ	490.500 грн	76.500 грн	414 000 грн	490.500 грн

Дохід – це грошові суми чи матеріальні цінності, отримані протягом певного періоду й у результаті здійснення будь-якої діяльності. Доходи проекту представлені у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Доходи проекту

Вартість 3-х місячного курсу	6 500 грн	Людам з особливими потребами: 2 500 грн
Зйомка власного портфоліо та шоу-рілу	1 500 грн	
Надання додаткових фото і відеоматеріалів знімального майданчика	500 грн	
Продажі посібника з порадами щодо ефективної комунікації та внутрішньої впевненості	250 грн	
Членство у кінокомпанії	1500 грн/рік	

3.16. План реалізації проекту

План реалізації проекту – це документ, у якому позначаються покрокові дії, які роблять співробітники задля досягнення спільної мети.

За допомогою формування плану реалізації проекту, я та моя команда зможемо відповісти на запитання, хто, що, коли, як і навіщо робить у рамках проекту, перш ніж приступати до його реалізації. Простіше кажучи, це план дій, який перетворює стратегію на конкретні завдання. Все це представлено у таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

План реалізації проекту

План реалізації		
Період	Захід/завдання/етап	Очікуваний продукт
01.01.2023-09.01.2023	Визначення цілей та завдань проекту	Визначені чітка мета та завдання
10.01.2023-24.01.2023	Розробка концепції проекту	Розроблена актуальна та цікава концепція проекту
25.01.2023-29.01.2023	Планування бюджету	Спланований та затверджений бюджет проекту
30.01.2023-03.01.2023	Вибір та бронювання місця проведення	Обрано приміщення зі зручним місцем розташуванням та потрібним технічним забезпеченням
04.02.2023-07.02.2023	Вибір транспортувальної компанії	Обрано транспортувальну компанію
08.02.2023-24.02.2023	Розробка інноваційної навчальної програми, тривалістю у 3 місяці; маркетингові дослідження, діагностика освітніх потреб потенційних учасників проекту	Розроблена навчальна програма, тривалістю у 3 місяці з урахуванням освітніх потреб потенційних учасників та з використанням інноваційних технологій
25.02.2023-24.03.2023	Формування команди фахівців, які беруть участь у реалізації проекту	Створено професійну команду
25.03.2023-27.03.2023	Організація заходів щодо запрошення бізнес-партнерів, спонсорів	Запрошені бізнес-партнери та залучені спонсори
28.03.2023-07.04.2023	Підготовка приміщення до роботи; підготовка обладнання, технологічних ресурсів	Приміщення повністю підготовлено та обладнано для запуску проекту
08.04.2023-29.04.2023	Підготовка рекламних матеріалів, створення комунікаційного плану	Задіяна реклама, ефективні канали комунікації
30.04.2023-30.07.2023	Реалізація освітньої програми, запуск проекту	Освітній проект запущено, школу відкрито
31.07.2023-14.08.2023	Моніторинг реалізації проекту та оцінка його ефективності, обробка контактів та підведення підсумків	Після проведення першого курсу, тривалістю у 3 місяці були оброблені анкети від учасників та їхні контакти внесені до загальної бази, підведені підсумки щодо проекту.

3.17. Рекламні матеріали

Реклама – це комунікація, направлена на привернення уваги цільової аудиторії до об'єкту просування. Реклама надає всебічний вплив на діяльність організації. Вона стимулює впровадження нових технологій, сприяє розширенню асортименту товарів та послуг, стимулює використання та впровадження методів менеджменту та нових методів контролю якості виробництва.

За допомогою ефективної реклами, я зможу не просто розповісти про проект потенційним клієнтам, а й виділитися на тлі конкурентів та сформувавши асоціацію в них з моїм бізнесом. Інструменти, які я буду використовувати для привернення уваги цільової аудиторії наведені у таблиці 3.10. Комунікації з цільовою аудиторією представлені у таблиці 3.11.

Таблиця 3.10

Інструменти комунікації

Офлайн інструменти	Онлайн інструменти
<ul style="list-style-type: none"> • Зовнішня, внутрішня, транзитна реклама; • Листівки; • Плакати, банери; • Візитівки. 	<ul style="list-style-type: none"> • Офіційний сайт проекту; • Соціальні мережі, а саме таргетована реклама в Instagram та Facebook; • Об'яви у Telegram-каналах.

Таблиця 3.11

Комунікації з цільовою аудиторією

Цільова аудиторія	Опис, портрет	Інсайт	Меседж
ЦА 1	Люди (від 18 до 35 років), з особливими потребами, які проявляють активний інтерес до сфери театру та кіно, хочуть мати можливість у нормальній, здоровій обстановці творчо розвиватися та комунікувати з іншими людьми.	Такі люди хочуть почувати себе, як всі громадяни; вони бажають у нормальній, здоровій обстановці навчатися на одному рівні з іншими; мають мрію – знайти своє місце на сцені.	Наша школа відкрита для людей з особливими потребами. На нашу думку, істина полягає у тому, що справжнє мистецтво здатне стати вищим за будь-які обмеження. Ми працюємо з усіма однаково, не обмежуючи та не принижуючи права інших. Ми гарантуємо комфортні умови та дружню атмосферу.
ЦА 2	Люди (від 18 до 35 років), яким жемають відношення до	Таким людям не вистачає інноваційних закладів культури у	Наша школа застосовує інноваційні методи навчання. Однією з головних стане

	<p>кіномистецтва; навчаються / працюють, розвиваються у цьому напрямі, беруть безпосередню участь у процесі створення кіно та прагнуть вдосконалити свої вміння;</p>	<p>сфері театру та кіно, щоб реалізувати творчий потенціал та застосувати свої знання на практиці; вони прагнуть отримати новий досвід та втілити творчу мрію.</p>	<p>технологія «активного навчання», яка забезпечує навчання саме на практиці, без «сухої» теорії, організацію командної діяльності та використання групи як механізму розвитку особистості. Також одним з основних методів стане імітаційний, який включає: ігрові та дискусійні технології, соціально-психологічні тренінги, та ін. На Вас очікують різноманітні тренінги та майстер-класи від професіоналів в галузі, розробка сценарію власної кінострічки, робота на знімальному майданчику та ознайомлення з основами постпродакшн. Від розробки сценарію до червоної доріжки лише один крок!</p>
ЦА 3	<p>Люди (від 18 до 35 років), які раніше не мали прямого відношення до кіномистецтва, але щиро люблять кіно, проявляють активний інтерес і бажають спробувати себе в цьому напрямі, подолати внутрішні страхи та невпевненість, навчитися вести себе вільно перед публікою;</p>	<p>місце на сцені. Таким людям не вистачає закладів, які гарантують результат та надають гарні можливості для впевненого старту творчої кар'єри; вони прагнуть подолати внутрішні страхи та позбутися психологічних бар'єрів.</p>	<p>Наша школа допоможе Вам втілити заповітну мрію в реальність. Ми даруємо потужний старт для творчої кар'єри. Кінцевим результатом проходження курсу для кожного з учасників стане не просто сертифікат, а готовий проект (короткометражний фільм), створений професіоналами у сфері театру та кіно. Це стане першою готовою роботою, яку потім можна буде надсилати на професійні кастинги. Окрім цього, вийти із зони комфорту, подолати свої внутрішні страхи та невпевненість допоможе Вам професійний психолог та викладач курсу.</p>

ВИСНОВКИ

Отже, на початку дипломної роботи я поставила собі за мету вивчення особливостей соціальної адаптації та інтеграції молодих людей з обмеженими можливостями здоров'я у суспільство та розробка на основі цього власного соціокультурного проекту. Зараз, я можу з упевненістю сказати, що мета досягнута.

Провівши детальний аналіз, я прийшла до висновку, що сьогодні людям з інвалідністю часто відмовляють у можливості повноцінної участі у діяльності соціокультурної системи, частиною якої вони є. Ця депривація виникає через фізичні та соціальні бар'єри, що виникли в результаті невігластва, байдужості та страху. Таке ставлення та поведінка часто призводять до виключення інвалідів із соціального та культурного життя.

Люди схильні уникати контактів та особистих стосунків з людьми з обмеженими можливостями. Поширеність упереджень та дискримінації щодо інвалідів та ступінь їх виключення з нормального соціального спілкування породжують психологічні та соціальні проблеми для багатьох із них. Багато людей з інвалідністю не лише виключені із нормального соціального життя своїх спільнот, але фактично укладені до спеціалізованих установ.

Мистецтво може дати спосіб уявити, як ми могли б переосмислити інтеграцію співтовариства, не лише через уявлення, як і творять митці, а й через процес створення мистецтва та самі процеси уявлення мистецтва. Знайомство людей з обмеженими можливостями із соціальною роллю художньої творчості та

початок дискусії про їх культуру– це динамічний спосіб допомогти людям з інвалідністю кинути виклик їхній передбачуваній залежності та місцю у суспільстві.

Найкраще розуміння та включення інвалідності–це робота, яку мають виконувати не лише люди з обмеженими можливостями, а й люди без інвалідності. Цим людям необхідно краще зрозуміти різні почуття, які викликає у них інвалідність, оскільки розуміння цих почуттів та реакцій є першим кроком на шляху до більш терпимих та здорових відносин між людьми без інвалідності та людьми з інвалідністю. Коли ми одночасно розвиваємо основний простір і простір, орієнтований на людей з обмеженими можливостями, ми пропонуємо нові способи мислення, якими можуть бути зміни, коли ми інтегровані на рівних умовах.

У першому теоретичному розділі я навела статистичні дані щодо інвалідності в Україні та світі, розкрила сутність та специфіку соціальної адаптації молоді з обмеженими можливостями здоров'я та пояснила, як метод соціокультурної діяльності можуть сприяти ефективній інтеграції таких людей у суспільство.

У другому аналітичному розділі я провела дослідження щодо українських та закордонних проектів, направлених на соціальну адаптацію та інтеграцію людей з інвалідністю у суспільство, а саме навела по два яскравих приклади такої діяльності та проаналізувала перспективи розвитку.

У третьому практичному розділі я розробила власний соціокультурний проект, а саме провела SWOT-аналіз, де визначила сильні, слабкі сторони проекту, його можливості та загрози, визначила проблемні галузі та цільові перспективи, а також оцінила вплив потенційного рішення на зацікавлені сторони з допомогою техніки прийняття рішення CATWOE.

Також я дослідила аспекти проблеми, побудувала дерево проблем та дерево рішень, визначила контур формулювання проектної ідеї, сформулювала реалістичну та вимірну мету, необхідні терміни та ресурси для її досягнення, за допомогою SMART-тесту цілей проекту, детально охарактеризувала проект, визначила його концепцію, цільову аудиторію, портрет споживача, основні відмінності та переваги мого проекту перед конкурентами, критерії успіху та можливі ризики.

Окрім цього я охарактеризувала основну команду проекту, описала їх досягнення та досвід роботи у соціокультурній сфері, розподілила командні ролі на основі професійної компетенції кожного з учасників, розробила організаційну структуру, матрицю відповідальності, визначила джерела фінансування проекту, де зазначила головних спонсорів та партнерів проекту, розробила план витрат та доходів, де сформувала бюджет та таблицю доходів проекту, за допомогою якого я змогла спланувати, які у мене будуть доходи, скільки я витрачу, і найголовніше – скільки у мене залишиться для того, щоб створити накопичення та інвестиції, або зробити якісь великі покупки.

На фінальному етапі я розробила план виконання та реалізації проекту, а саме сформувала план дій, який перетворив стратегію на конкретні завдання, а також навела ефективні рекламні онлайн та офлайн інструменти, які допоможуть мені не просто розповісти про проект потенційним клієнтам, а й виділитися на тлі конкурентів та сформувати асоціацію в них з моїм бізнесом.

Отже, підвівши підсумок, можна сказати, що такий інклюзивний молодіжний простір, який був представлений у моїй дипломній роботі, стане рушійною силою для розвитку та подолання проблеми соціалізації молоді з обмеженими можливостями, оскільки він спрямований на забезпечення інноваційної освіти, змістовне проведення дозвілля, надає можливості для саморозвитку,

самореалізації, сприяє покращенню комунікативно-мовленнєвих здібностей, створює відчуття власної необхідності та значимості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

1. Адаптація людини з особливими потребами в організації. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://iqholding.com.ua/articles/adaptatsiya-lyudini-z-osoblivimi-potrebami-v-organizatsii>
2. Андріїв В.М. Забезпечення зайнятості та працевлаштування інвалідів у контексті європейської інтеграції України. Вісник Запорізького національного університету. 2014. № 2. С. 115-118.
3. Биба Н. М. До питання визначення поняття «інвалідність». Актуальні проблеми розвитку законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (22-23 квіт. 2015 р.). Харків, 2015. С. 282-284.
4. Бондар Н. О. Обґрунтування вибору критеріїв для оцінки ефективності соціального захисту інвалідів. Соціальна економіка. 2012. № 4. С. 156-163.
5. Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». [Електронний ресурс]: Режим доступу: optima.school/vmurl-ukraina
6. Вострих О. Ю. Як перетворити обмежені можливості на рівність та доступність. Зобов'язання держави перед людьми. Вид. 3-тє, допов. Миколаїв: Вид. ФОП Ємельянова Т. В. 2014. С. 192.

7. Горова О. Правове становище інвалідів. Юридична Україна. 2012. № 9. С. 4–7.
8. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України. Сучасний стан і перспективи розвитку. Київ, 2015. С. 52-55.
9. Дятленко Н., Софій Н., Кавун Ю. Оцінка впливу інклюзивної моделі освіти на учасників проекту – Київ: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2012. С. 11.
10. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2006. № 2-3. С. 36.
11. Заржицький О., Козаков О. До питання про визнання особи непрацездатною. Право України. 2016. № 5. С. 97-100.
12. Зверєва І.Д., Іванова І.Б. Концептуальні основи соціального захисту людей з функціональними обмеженнями // Інвалід і суспільство: проблеми інтеграції. Київ, 2012. С. 4-10.
13. Зверєва І.Д. Соціальна робота в Україні Київ: ДЦССМ, 2013. С. 256.
14. Життєтворчий потенціал реабілітаційної педагогіки: роздуми над проблемою: збірник /Ред. кол.: С.О.Новік, Л.І.Немоловська, Г.І.Єрмаков. Київ: Довіра, 2012. С. 308.
15. Інвалід і суспільство: проблеми інтеграції : Збірник теоретичних та методичних рекомендацій для працівників центрів соціальних служб для молоді / Упор. Зверєва І.Д., Іванова І.Б.). Київ: А.Л.Д., 2012. С. 96.
16. Казачкова Л.М. Кіномистецтво як ефективний засіб виховання учнів / Л.М. Казачкова //Таврійський вісник освіти. 2014. № 2. С. 228-236.
17. Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю / А.Й. Капська. Київ: УДЦССМ, 2012. С. 220.
18. Коваль П. Арт-терапія – важливий засіб реабілітації / П. Коваль // Науковий вісник МНУ ім. В. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2017. № 3. С. 183-197.

19. Комаров Н. М. Інвалідність як соціальна проблема сучасного українського суспільства. Український соціум. 2014. № 1. С. 38-45.
20. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. – Київ: «Самміт-Книга», 2013. С. 272.
21. Конвенція ООН про права інвалідів // Офіційний вісник України. 2012. № 17, № 101.
22. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
23. Лазор Л. І. Теоретичні і практичні проблеми співвідношення трудового законодавства України з міжнародним. Актуал. пробл. формування правової держави в Україні: до 50-ї річниці Конвенції про захист 126 прав людини та основних свобод: тези Всеук. наук.-прак. конф. молодих вчених / За ред. М. І. Панова, М. І. Бажанова. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2000. С. 72-75.
24. Лукашевич М. П. Критерії ефективності працевлаштування інвалідів. Актуальні проблеми професійної самореалізації осіб з особливими потребами на ринку праці : матеріали кругл. столу. Київ, 2018. С. 29-38.
25. Любота В. В. Інтегрований театр для молоді з розумовою відсталістю / В.В.Любота, С.В.Солопай, Н.В.Біланик, В.С.Пшенічна / Під ред. О.В.Стецькова. – Київ: ІКЦ «Леста», 2012. С. 48.
26. Методологічні основи адаптивно-соціалізаційної теорії соціальної роботи. [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/ЕНП_ІТС_P_2/page24.html
27. Моніторинг доступності об'єктів охорони здоров'я для людей з різними формами інвалідності. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://grants.vzaemo.dii.gov.ua/contests/7695e710-3b0a-1...ec-aeac-afeb55cb0312>

- 28.Пасічніченко С. В. Адміністративно-правове регулювання соціального захисту інвалідів. Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 102-105.
- 29.Пасічніченко С. В. Правовий зміст понять «інвалід» та «інвалідність». Підприємництво, господарство і право. 2014. № 11. С. 138-141.
- 30.Пилипенко П. Д. Трудове право України: Навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. Київ: Ін Юре, 2013. С. 536.
- 31.Пірог Л.А. Сучасний стан інтеграції людей з обмеженими можливостями у суспільство / Л.А. Пірог // Вісник Дніпропетровського у-ту. 2012. № 9. С. 135-140.
- 32.По матеріалам юридичного відділу українського інституту трудових досліджень і освіти. Соц. захист. 2013. № 4. С. 38-44.
- 33.Поняття, сутність і об'єкт соціальної політики. [Електронний ресурс]: Режим доступу : http://osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/18612/
- 34.Проблеми соціальної реабілітації осіб з обмеженою дієздатністю – «духовна реабілітація». [Електронний ресурс]: Режим доступу : <https://ap.uu.edu.ua/article/447>
- 35.Про встановлення груп інвалідності: Інструкція, затверджена Міністерством охорони здоров'я України від 07.04.2004 р. Офіційний вісник України. 2004. № 17. Ст. 1235
- 36.Про затвердження Концепції розвитку інклюзивної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 р. № 912.
- 37.Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005р. № 2-3. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 2. Ст. 36.
- 38.Про становлення інвалідів України та основи державної політики щодо вирішення проблем громадян з особливими потребами: Державна доповідь. Київ: Соцінформ, 2012. Ст.160.
- 39.Профілактика і терапіязасобами мистецтва. Київ: А.Л.Д., 1996. С.

124.

40. Росік Т. Використання технік арт-терапії в соціальній роботі // Соціальний працівник. 2017. №16. С. 1-31.
41. Соболю Є. Ю. Правові гарантії забезпечення соціальної адаптованості осіб з інвалідністю в Україні. Держава і право. Київ, 2013. Вип. 60. С. 202-208.
42. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями / За ред А.Й. Капської. – Київ: ДЦССМ. 2013. С. 146.
43. Скуратівський В.А. Соціальна політика – як суспільний феномен і вид практичної діяльності. // Вісник УАДУ при Президентові України. 2015. №1. С. 130-147
44. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. Київ : К.І.С., 2003. С. 21.
45. Сушин М. Бар'єрів на шляху інвалідності стає менше / М. Сушин // Соціальний працівник. 2017. № 3. С. 10-12.
46. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. Київ: Академвидав, 2012. С. 328.
47. Технології роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: Методичний посібник / С.В. Толстоухова, О.О. Яременко, О.В. Вакуленко та ін. Київ: ДЦССМ, Державний ін-т проблеми сім'ї та молоді, 2013. С. 88.
48. Тюптя Л. Т. Соціальна робота : теорія і практика : навч. посібник / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова. Київ : Знання, 2013. С. 574.
49. Усенко Т. В. Особливості правового регулювання працевлаштування інвалідів в Україні. Право і безпека. 2016. № 2 (№ 5/2). С. 122-125.

50. Ярошенко О. М. Теоретичні та практичні проблеми джерел трудового права України: Монографія. Харків: Видавець СПД-ФО Вапнярчук Н. М. 2016. С. 456.

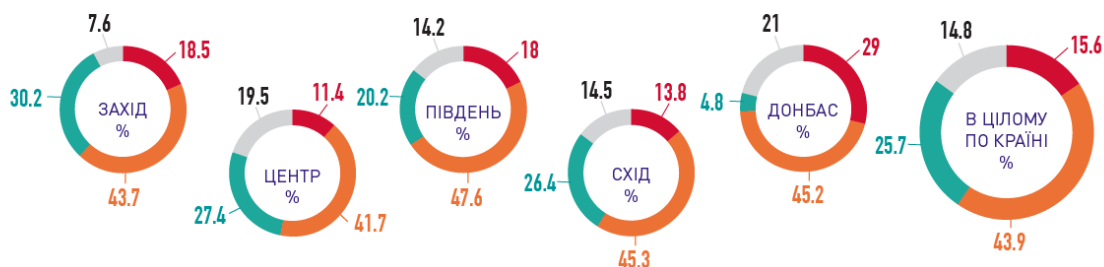
ДОДАТОК 1

Оцінка ознак, за якими найчастіше дискримінують людей в Україні

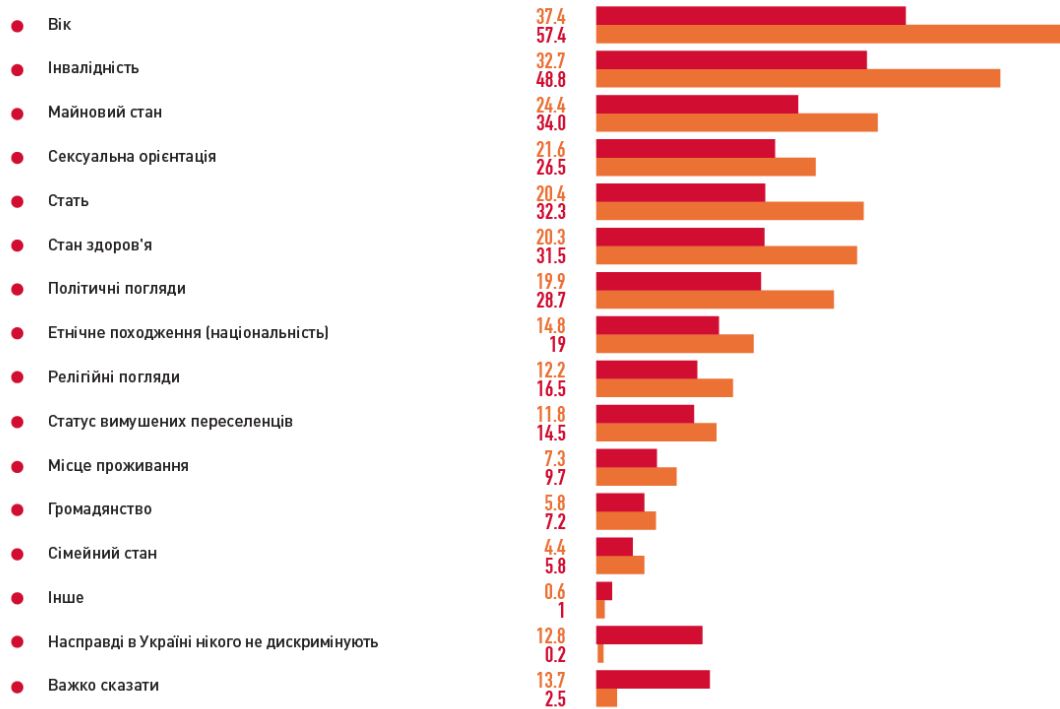
ОЦІНКА СЕРЬОЗНОСТІ ПРОБЛЕМИ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ (%)

■ ПРОБЛЕМА ДУЖЕ СЕРЬОЗНА
 ■ ПРОБЛЕМА ЗАГАЛОМ СЕРЬОЗНА, АЛЕ Є БІЛЬШ ВАЖЛИВІ ПРОБЛЕМИ
 ■ ЦЕ ВЗАГАЛІ НЕ ПРОБЛЕМА
 ■ ВАЖКО СКАЗАТИ

ОЦІНКА ОЗНАК, ЗА ЯКИМИ НАЙЧАСТІШЕ ДИСКРИМІНУЮТЬ ЛЮДЕЙ В УКРАЇНІ (%)*

■ % ВІД ВСІХ ОПИТАНИХ
 ■ % ВІД ТИХ, ХТО ОСОБИСТО СТИКАВСЯ З ВИПАДКАМИ ДИСКРИМІНАЦІЇ

ДОДАТОК 2

Візуалізація проекту

ДОДАТОК 3

Логотип проекту

ШКОЛА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СПАЛАХ

